

– зміцнення матеріально-технічної бази правоохоронних органів, які безпосередньо ведуть боротьбу з незаконним обігом наркотиків, зокрема фінансування навчання та підвищення кваліфікації працівників правоохоронних органів на базі відповідних відомств зарубіжних держав з метою вдосконалення професійних навичок та обміну передовим досвідом запобігання та протидії наркоманії;

– фінансування потреб наркологічних закладів у необхідному обладнанні з метою зміцнення матеріально-технічної бази, а також розбудови мережі територіальних наркологічних об'єднань, запровадження сучасних лікувально-реабілітаційних програм;

– розроблення різних видів зовнішньої реклами, в тому числі тиражування інформаційно-просвітницьких матеріалів (буклетів, плакатів, пам'яток) із застережливими написами та розміщення їх у громадських місцях (метрополітені, іншому міському та міжміському транспорті, на залізниці тощо), публікування у засобах масової інформації матеріалів на антинаркотичну тематику, проведення конкурсів на створення художніх творів антинаркоманію спрямованості з метою формування у свідомості громадян негативного ставлення до вживання наркотичних засобів та психотропних речовин;

– створення та показ освітніх фільмів з проблем наркоманії та СНІДу;

– участь у проведенні наукових конференцій, симпозіумів, прес-конференцій з проблемних питань запобігання та протидії наркоманії;

– участь у межах компетенції в соціально-медичній реабілітації осіб, хворих на наркоманію;

– взаємодія з відповідними недержавними організаціями зарубіжних країн у сфері запобігання наркоманії у межах компетенції.

Усі зазначені заходи повинні проводитися з урахуванням поширеності незаконного вживання наркотичних засобів та психотропних речовин як у цілому в Україні, так і в окремих регіонах зі складною наркоситуацією, а також серед певних верств населення, насамперед серед молоді, на підставі систематичних комплексних і науково обґрунтованих оцінок ситуації.

Таким чином, в Україні поки що не склалася ефективна національна система запобігання наркоманії, і вирішити це питання можна лише шляхом скоординованих та узгоджених дій держави та недержавних організацій, при чому останні мають посідати провідне місце у проведенні зазначених заходів.

СУДОВА РЕФОРМА, ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Пустовідо Анатолій Леонідович, студент юридично-психологічного факультету навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ

Розвиток правосуддя має бути спрямований, у першу чергу, на забезпечення доступності та справедливості судової процедури, незалежності, неупередженості, професіоналізму суддів, ефективності судового захисту прав і свобод громадян, законних інтересів юридичних осіб. Адже у ХХІ столітті демократична держава не може існувати без ефективної судової системи і зберігати перспективи свого розвитку.

Серед пріоритетних завдань, спрямованих на зміцнення незалежності судів, вбачається за необхідне максимально забезпечити виконання норм ст. 129 Закону «Про судоустрій і статус суддів» у частині поступового збільшення суддівської винагороди. Особливу увагу необхідно приділяти посиленню ролі органів суддівського самоврядування у бюджетному процесі, у т. ч. впровадженню спеціального порядку формування бюджету судової системи, який передбачав би внесення бюджетного запиту безпосередньо до профільного парламентського комітету, минаючи Міністерство фінансів. Це дозволить більш гнучкіше реагувати на матеріально-фінансове забезпечення потреб судів у здійсненні судочинства.

Потрібно обов'язково вжити низку заходів з метою забезпечення права громадян на справедливий і своєчасний доступ до правосуддя. Тому, що на даний момент цей доступ є обмеженим у силу різних причин (тривалість розгляду справ, не завершеність формування механізмів безоплатної правової допомоги населенню, дискомфорт, у тому числі й фізичний, зокрема, для

людей з обмеженими фізичними можливостями, під час перебування в судових установах тощо).

Зокрема, потрібно поліпшити стан приміщень судів, створивши належні умови для перебування в них громадян і для роботи суддів та працівників апарату суду. Переконалий, що потрібно рази поліпшити і спростити доступ громадян до судової інформації, включаючи інформацію що стосується судових процедур, забезпечення доступу сторін у процесі до повної і зрозумілої інформації щодо конкретних справ, а також доступ до судових рішень і т. п. На цю тематику на одному із засідань Ради суддів України була висловлена і підтримана ідея створення реєстру судових рішень при кожному суді та впровадження так званої «електронної справи», за допомогою якої сторони процесу можуть вільно дізнатися інформацію про стан тієї чи іншої справи, що перебуває у провадженні суду.

Безумовно, попри технічне й інформаційне вдосконалення роботи судової влади, вона повинна ще й дотримуватися високих професійних стандартів у судово-правовій діяльності. Тому що висококваліфікований спеціаліст є запорукою правового розгляду та об'єктивної оцінки судочинства. Задля ефективної роботи судової системи необхідно виділити серед основних завдань - створення національної системи стандартів якості та ефективності роботи суду, яка має включити в себе наступні нормативи: стандарти навантаження, своєчасність і ефективність вирішення справ, норми поведінки працівників апарату суду, стандарти якості процесуальних документів і т. д.

Конче важливо і необхідно вдосконалювати підготовку суддівських кадрів. Важлива роль щодо цього відводиться Національній школі суддів, яка продовжує своє становлення. На сьогодні розроблені та починають впроваджуватись національні стандарти професійного навчання кандидатів на посаду судді, підвищуються кваліфікаційні вимоги до суддів та відповідно - працівників апарату судів. Відповідні стандарти мають враховуватись при розробці та впровадженні навчальних програм для суддів і працівників апарату суду, системи оцінки їх ефективності, вимоги до викладачів: при введенні спеціальної навчальної програми для керівників апарату судів, навчальних програм з користування програмним забезпеченням; з професійної етики; діловодства.

Важливе та необхідне місце в реформуванні системи правосуддя займають етичні норми поведінки судді. Тому що на сьогоднішній день в Україні діє Кодекс професійної етики судді, затверджений 3'їздом суддів ще в жовтні 2002 р. Цей документ потрібно модернізувати адже він входить в періодичність з чинним Законом «Про судоустрій і статус суддів». Невий же проєкт редакції Кодексу підготовлений робочою групою Ради суддів України на виконання рішення X позачергового 3'їзду суддів України від 16.09.2010 і, судячи з результатів обговорень, цілком відповідає як законодавству, так і вимогам ХХІ століття.

Відзначимо, що проєкт вдосконаленого кодексу містить розділи, що регламентують поведінку судді, як під час здійснення ним правосуддя, так і поза судом. Насамперед, передбачено, що суддя повинен демонструвати та володіти слідуючими професійними та моральними якостями, а саме: чемність, вміння володіти собою, обов'язкова повага до членів правової спільноти та сторін по справі, ні в якому разі не застосовувати ганебні вислови і заяви в процесі судочинства.

Якщо говорити про поведінку служителів Феміди поза межами судового процесу, то суддя має право брати участь у громадській діяльності, публічних заходах, якщо вони не завдають шкоди його статусу, авторитетові судової влади і не можуть вплинути на здійснення правосуддя. Насамперед суддя повинен уникати недобросовісних зв'язків, які на думку спільноти, можуть негативно вплинути та зашкодити його незалежності та неупередженості.

Важливу роль у розвитку судової влади відіграє і моніторинг стану незалежності судів, неупередженості та доступності правосуддя. Важливим кроком який планується втілити в життя має стати закріплення на законодавчому рівні права Ради суддів України звертатися до суду в інтересах правосуддя з метою захисту незалежності суддів і права надання висновків щодо проєктів законів, що стосуються судової системи, а саме на предмет їх відповідності принципу незалежності суддів. Обов'язково такі висновки повинні враховуватися Верховною Радою при прийнятті відповідних законів.

Болючим питанням в забезпеченні судової реформи є питання особистої безпеки суддів та членів їх родин. Адже Справа про вбивство судді Сергія Зубкова, або ж «Справа Павліченків», щодо вбивства 42-річного судді, яке сталося 21 березня 2011 року. Ця трагедія спонукала Раду суддів України 21 грудня 2012 звернувся до органів державної влади щодо необхідності забезпечення державного захисту суддів і працівників апарату суду. «Незалежність і недоторканність суддів не є привілеєм суддівського корпусу, а встановлюється з метою забезпечення і дії принципу верховенства права та права осіб на справедливе правосуддя», - йдеться у зверненні Ради.

Отже, на даному етапі підписання важливої угоди про асоціацію України з ЄС одним з найважливіших векторів розвитку правових реформ - має стати реформування судової системи України, приведення її у відповідність до принципів і норм європейського судочинства.

РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Коваленко Катерина Олександрівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пустовіт Ж.М.*

Сьогодні питання формування громадянського суспільства набуло значної уваги з боку науковців та практиків, є підставою наукових дискусій та обговорень. Особливе місце тут належить вихідним ідеям, фундаментальним принципам формування громадянського суспільства в Україні. Ефективність формування якого не можлива шляхом застосування тільки авторитарно-владних методів, оскільки в становленні громадянського суспільства вирішальну роль повинні відіграти не суб'єктивні фактори, а швидше об'єктивні, природно-історичні процеси розвитку суспільства. Де особа, народ, нація відіграють найважливішу роль у створення матеріальних і духовних цінностей суспільства, є єдиним джерелом влади в державі. На основі аналізу Конституції України можна виокремити наступні принципи громадянського суспільства, які у більшості випадків впливають або прямо передбачені у ній:

- в основі розвитку суспільних відносин повинен бути фундаментальний принцип кантівської філософії, за яким людина завжди повинна розглядатися як мета і ніколи як засіб (ст. 21 та ін. Конституції України);
- постійний захист прав і свобод людини і громадянина, який зумовлює необхідність визнання незалежності громадянського суспільства щодо держави (ст. 22 Конституції України);
- свобода та вільний розвиток особистості не повинні здійснюватися з порушенням прав та свобод інших людей (ст. 23, 29 Конституції України);
- забезпечення здійснення принципу рівних можливостей у політиці, економіці, духовній сфері життя суспільства (ст. 24 Конституції України);
- заборона і практична відсутність з боку держави та інших соціальних суб'єктів жорсткої регламентації і будь-якого втручання в приватне життя членів суспільства (ст. 32 Конституції України);
- багатоманітність усіх форм власності як основа ініціативної, творчої підприємницької господарської діяльності. Реальне і практичне визнання того факту, що тільки власник може бути дійсно вільною і незалежною щодо держави особою (ст. 41 Конституції України);
- ліквідація прірви між бідним прошарком населення та надзвичайно багатим, спрямованість на появу та снування середнього прошарку, який здатний стати повноцінним виробником і споживачем і бути соціальною базою громадянського суспільства (ст. 48 Конституції України);
- право на участь у всіх сферах суспільного життя недержавних самоврядних людських спільностей (сім'я, корпорація, господарські товариства, громадські організації, професійні, творчі, спортивні, етнічні, конфесійні та інші об'єднання, діяльність яких врегульована ст. 36 - 40 Конституції України);
- кожен має право на підприємницьку діяльність, тобто розвиток ринкових відносин, в яких, відповідно до своєї сутності, беруть участь на